

ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ
Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)
ΛΥΣΕΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α

A1.

α) Λάθος, β) Λάθος, γ) Σωστό, δ) Λάθος, ε) Λάθος, στ) Σωστό

A2.

Το ελάφι, ικανοποιώντας τη δίψα του, πρόσεξε την εικόνα του μέσα στα καθαρά νερά της πηγής και κοιτούσε προσεκτικά τα μέρη του σώματος του. Συγκεκριμένα, εντυπωσιάστηκε από τα κέρατά του, τα οποία τα χαρακτήρισε «κόσμημα». Πίστευε, δηλαδή, ότι το ομόρφαιναν καθιστώντας ωραία την εμφάνισή του και, γι αυτό το λόγο, καμάρωνε. Από την άλλη, κατηγορούσε τα λεπτά του πόδια θεωρώντας ότι δε θα μπορούσαν να σηκώσουν το βάρος του. Όντας, λοιπόν, χαλαρό κι ανέμελο το ελάφι βλέποντας την εικόνα του έκρινε αναλόγως εκείνα τα σημεία που τον ευχαριστούσαν κι εκείνα που τον δυσαρεστούσαν.

ΘΕΜΑ Β

B1.

α. 1 δ, 2 γ, 3 α, 4 ε, 5 β.

β. έπαινῶν : σύνθετη , επί+αίνῶ

παραγίνεται : παρά +γίνεται

θέρους : απλή

σώζοντα: απλή

προδόντα: πρό+δόντα(δίδωμι)

ἀκούεται: απλή

πείρα : απλή

προσεῖχεν : σύνθετη, πρὸς +εἶχεν

B2.

α.

τῷ σεμνῷ ἢ πονηρά

τοῦ βεβαίου τοῖς ἐρήμοις

τῇ ὑψηλῇ αἰ ἄξια

β.

α) οἱ θεαταί, τὰς ἀρετάς, τῶν νεανιῶν

β) τούτω

γ)στρατιῶται, ταύτην, νίκην

δ)θαλάσσης

γ.

α. ἐστέ

β. ἔπραπτον

γ. πεφύλαχε

δ. ἰδρύκεσαν

ε. διέπραξαν

στ. γράψετε

ζ. ἐκστρατεύουσιν

B3.

εἶσοδος : υποκείμενο του ρήματος « ἐστί»

τά προπύλαια : υποκείμενο του ρήματος «ἔχει»

τήν ὄροφὴν : αντικείμενο του ρήματος «ἔχει»

ἡ θάλασσα: υποκείμενο του ρήματος «ἐστί»

σύνοπτος : κατηγορούμενο του υποκειμένου «ἡ θάλασσα»

Αἰγεύς: υποκείμενο του ρήματος «έτελεύτησεν»

ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΘΕΜΑ Α

Πολύτροπη

1. Κεντρικό θέμα της Οδύσσειας είναι ο νόστος του Οδυσσέα, δηλαδή το ταξίδι και η επιστροφή του από την Τροία στην Ιθάκη. Στο προοίμιο το θέμα του έπους δηλώνεται στον στ. 1, από την πρώτη κιάλας λέξη του κειμένου («άνδρα»), από όπου διαφαίνεται ο ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας του έπους, αλλά και στους στ. 2-8, όπου και σημειώνεται το πολύπαθο ταξίδι επιστροφής με στόχο την άφιξη του ίδιου και των συντρόφων του στην πατρίδα.

2. Τα δομικά μέρη του πρώτου προοιμίου της Οδύσσειας είναι τα εξής:

α. ΕΠΙΚΛΗΣΗ: Ο ποιητής απευθύνεται στη Μούσα και της ζητά να του ανιστορήσει τις περιπέτειες του πολύτροπου άνδρα (στ. 1).

β. ΔΙΗΓΗΣΗ: Ο ποιητής αναφέρει βασικά χαρακτηριστικά ήρωα και σε αδρές γραμμές το πλάνο του έργου (στ. 2-11).

γ. ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ: Ο ποιητής παρακαλεί τη Μούσα να αρχίσει την αφήγηση από ένα σημείο δικής της επιλογής και στη συνέχεια να την παρουσιάσει και στον ίδιο (στ. 12-13).

ΘΕΜΑ Β

1. Στο πρώτο προοίμιο της Οδύσσειας (στ. 1-13) δίνονται ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά του ήρωα. Ο Οδυσσεύς χαρακτηρίζεται ως πολύτροπος, πολυταξιδεμένος, άρα εύστροφος, εφευρετικός και πολυμήχανος. Αγαπάει τους συντρόφους του, είναι δηλαδή φιλέταιρος και καλός ηγέτης, που λαχταρά για τον εαυτό του και για τους συντρόφους του τον γυρισμό στην πατρίδα, στο σπίτι και στους οικείους. Όλα αυτά κάνουν τον ήρωα, από την αρχή του έπους, συμπαθή στους ακροατές/αναγνώστες, οι οποίοι γεμάτοι θαυμασμό, περιέργεια και ενδιαφέρον περιμένουν ν' ακούσουν τη συγκλονιστική ιστορία του. Με τις ιδιότητες, μάλιστα, του πολύτροπου, καστροκατακτητή, κοσμογυρισμένου, πολύπειρου και πολύπαθου άντρα, ο Οδυσσεύς εκπροσωπεί και τον άνθρωπο της ομηρικής εποχής –εποχής αποικισμού- που ταξιδεύει και γνωρίζει (και όχι μόνο) νέους τόπους και πολιτισμούς

2. Τον νόστο του Οδυσσεύα εμποδίζει η Καλυψώ, η νύμφη της Ωγυγίας που, καθώς ήταν ερωτευμένη με τον ήρωα δεν τον άφηνε να φύγει από το νησί της (στ. 16-19). Επιπλέον, ο Ποσειδώνας δεν θέλει να επιτρέψει τον νόστο του Οδυσσεύα (στ. 23-24), επειδή ήταν θυμωμένος μαζί του. Οι υπόλοιποι θεοί αποφάσισαν να συμβάλλουν και να βοηθήσουν, σύμφωνα με τον ορισμό της μοίρας, την επιστροφή του ήρωα στην Ιθάκη, καθώς είχε πλέον ταλαιπωρηθεί αρκετά (στ. 20-23).

ΘΕΜΑ Γ

Τα προοίμια και των δύο επών περιλαμβάνουν στον πρώτο στίχο του την επίκληση του ποιητή στην μούσα Καλλιόπη, υπεύθυνη για την επική ποίηση. Ο Όμηρος και ο Ησίοδος παρακαλούν την μούσα να τους βοηθήσει και να τους προσφέρει έμπνευση, ώστε να ξεκινήσουν την απαγγελία. Αυτή η επίκληση στη θεά υποδεικνύει ότι και τα δύο έργα είναι θεόπνευστα, δηλαδή προερχόμενα από θεϊκή προέλευση. Με άλλα λόγια, ο ποιητής χρησιμοποιείται από τη θεά ως διάυλος μέσω του οποίου εκείνη κοινοποιεί την εκάστοτε ιστορία. Έτσι, αποκτά το έπος τόσο ιερότητα όσο και εγκυρότητα, καθώς λύνονται οι απορίες του ακροατή / αναγνώστη «πώς μπορεί ο ποιητής να ξέρει τι έγινε σε χρόνια τόσο παλιά και σε τόπους τόσο μακρινούς ή τι κουβέντες γίνονται πάνω στον Όλυμπο ανάμεσα στους θεούς ή και στον Κάτω Κόσμο...». Η συνεργασία με τις Μούσες έδινε αυτοπεποίθηση στον ποιητή και κύρος στο λόγο του, ενώ κανείς δεν μπορούσε να αμφισβητήσει την αλήθεια του έργου του.